

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Een echt gebed!

En als zij gebeden hadden, werd de plaats in welke zij vergaderd waren, bewogen.....

Handelingen 4:31

Petrus en Johannes hebben voor de Joodse Raad verantwoording moeten afleggen van de weldaad die zij in de Naam van Jezus Christus hadden beezen aan de kreupele man bij de Schone poort van de tempel. En hun verantwoording was een kostelijk getuigen van de éne Naam, onder de hemel tot zaligheid gegeven. En wanneer de Raad hen streng verbiedt om voortaan ooit nog te spreken of te leren in de Naam van Jezus, dan is hun antwoord duidelijk en vrijmoedig: "wij kunnen niet laten te spreken van hetgeen wij gezien en gehoord hebben!" Wanneer zij vervolgens worden vrijgelaten, dan is hun eerste gang naar de samen-vergaderde gemeente, waar ze verslag doen van hun ervaringen met het Sanhedrin.

Spontaan wordt dit door de gemeente beantwoordt met .... een *bidstond*!

U moet dit gebed lezen (Hand. 4:24-30). Meteen doen. Hoe aangrijpend, actueel, gelovig, sterk! Ze heffen eendrachtig hun stem op tot God. Eendrachtig, eenparig in de rechte gebedsgestalte vluchten ze als het ware in de *almacht* van God, waarin zij veilig zijn voor alle aanvallen van buiten. Hoor hen bidden: "Heere! Gij zijt de God, Die gemaakt hebt de hemel, en de aarde, en de zee, en alle dingen die in dezelve zijn!" Welnu, tot die almachtige Schepper van hemel en aarde is hun gebed. En al biddend raken ze alle vrees kwijt. Zij wentelen hun weg op de Heere, in het geloof dat Hij het wel maken zal, naar Zijn eigen belofte. Zij zien niet meer op de dreigementen van

de oversten der Joden, nee, God moet erop zien: en nu dan, Heere, *zie* op hun dreigingen, en geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw Woord te spreken! Zij bidden dus niet in de eerste plaats om eigen lijfsbehoud of om een rustig, gemakkelijk leven, maar om vrijmoedigheid voor Gods knechten om te spreken. In dit gebed gaat het in waarheid niet allereerst om eigen persoonlijke belangen, maar om de uitbreiding en de komst van Gods koninkrijk.

En zulk bidden is Gode aangenaam en wordt door Hem zekerlijk verhoord, zoals vraag en antwoord 117 van onze Heidelberger Catechismus het uitdrukken. Aan dit *onbaatzuchtig* bidden heeft de Heere de belofte verbonden, dat "alle dingen ons zullen worden toegeworpen".

En als zij gebeden hadden, werd de plaats in welke zij vergaderd waren, bewogen.... Eigenlijk staat er: en terwijl zij baden (dus tijdens het bidden) werd de plaats bewogen.

Misschien moeten we denken aan een lichte aardbeving, als aanduiding dat er een bijzondere werking van de Heilige Geest was.

En terwijl zij baden, werd de plaats bewogen. Zij baden als het ware de kracht en de overwinning uit de hemel hun hart en leven binnen. Al biddend kregen zij kracht van Boven om overwinnend door de sterke linies van de vijand heen te breken met het zegevierende Woord van God.

Bidt, en gij zult ontvangen! Zo heeft de Heere beloofd. En wanneer wij dan niet ontvangen, dan komt dat omdat wij kwalijk bidden (Jacobus 4:3). En wanneer bidden wij kwalijk? Wanneer ons bidden egocentrisch is, wanneer alles cirkelt om onze eigen belangen,

wanneer ons gebed wordt beheerst door de krampachtigheid van het ongelooft, zodat wij de uitkomst niet aan de Heere toevertrouwen.

Boven deze meditatie staat: *een echt gebed!* Ja, wat is een *echt* gebed? Lees en herlees dan vraag en antwoord 117 van onze H.C. en leg dan de toetssteen bij uzelf aan. Zelfs mijn tranen en gebeden keren schuldig tot mij weer, roepen om vergeving, Heer'!

Wat is een *echt* gebed? Het is het gebed dat de Heilige Geest, die ook de Geest der gebeden is, in ons hart en in de mond legt. Het is het gebed, dat de geest ademt van het volmaakte gebed, dat de Heere Jezus Zijn kerk heeft geleerd. En in dat volmaakte gebed gaat het in de eerste plaats om God, om Zijn Naam, om Zijn koninkrijk, om Zijn wil, en daarna pas om onze behoeften, om wat wij nodig hebben.

Een echt gebed. Als we dan maar niet denken: nu bid ik echt! Dan zou ik weer wat "maken" van mijn gebed, en dan zou ik juist de deur "op slot" bidden. En echt gebed is een gebed, dat *Gode* aangenaam is en van Hem verhoord wordt.

Mag het van ons gelden:

want zie, Hij of zij *bidt*?

Kent de Heere ons zo?

Het antwoord op deze vraag is alles-beslissend.

'Ja' betekent: leven!

"Nee" betekent: dood!

Ds. M. Vlietstra

Van de administratie

Deze keer maar een kort bericht, nl. dat we 2 nieuwe abonnees konden inboeken en we f 400,- aan giften ontvingen. De nieuwe abonnees hartelijk welkom in onze lezerskring en de gevers hartelijk dank voor de giften.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Inhoud

Drs. C.J. van Capellen schrijft verder over het boek van Brown "Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven." Ook is opgenomen het laatste deel van de toespraak van Ds. B. de Romph. U treft enkele gedeelten aan uit het werk

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.

Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

van Spurgeon over de Heilige Geest en over de bekering. In de volgende aflevering van ons blad hopen wij terug te komen op de bevestiging en intrede van Ds. A.A. Egas te Urk.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 21 juli aan de Vrijheidsstraat 1.

Aanvang 's morgens 10.00 uur.

Spreekers: Opening: Ds. M.C. Tanis te Werkendam en Ds. K. Visser te Werkendam. 's Middags aanvang 14.00 uur. Spreekers: Ds. A.A. Egas te Urk. Ds. G.S.A. de Knecht te Barneveld voor de S.E.Z. Sluiting door Ds. M.C. Tanis te Werkendam.

AvH

John Brown: "Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven" (15)

In dit artikel letten we op de plicht van de gelovigen om Christus aan te lopen om zodoende hun dagelijkse feilen en overtredingen weggenomen te krijgen. Zij zelf kunnen geen enkele zonde - ook geen dagelijkse zonde - wegwasen. Gelukkig is Christus een volkomen Zaligmaker! Alleen hebben de gelovigen onderwijs nodig om Christus in deze op de rechte manier te gebruiken. De Heilige Geest wil gaarne het zo noodzakelijke onderwijs geven! David heeft het van Hem geleerd. Dat blijkt o.a. uit Psalm 51 waar hij bidt: "Delg mijn overtreding uit, naar de grootheid Uwer barmhartigheden. Was mij wel van mijn overtredingen en reinig mij van mijn zonde (...). Verberg Uw aangezicht van mijn zonden en delg uit al mijn ongerechtigheden". John Brown benadrukt dat we niet moeten denken dat al onze dagelijkse overtredingen dadelijk kwijtscholden worden. We zagen dit al in Psalm 51. Er zouden uiteraard nog meer voorbeelden genoemd kunnen worden. De gelovige dient voorts te bedenken, dat evangelische bekering vereist wordt door de Heere. Ds. Brown formuleert het als volgt: "De gelovige dient te gedenken, dat onder andere dingen, die vereist worden tot vergeving van volgende dadelijke overtreding, inzonderheid Evangelische bekering vereist wordt". Hij noemt om dit te illustreren een aantal teksten. Hij wijst o.a. op Lukas 13:3 "Ik zeg u: Neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen desgelijks vergaan". In Lukas 13 waarschuwt de Heere Jezus om voorbereid te wezen op een plotselinge ondergang. Uitstel van oordeel is geen afstel. Voor enkele zondaren (enkele Galileërs) was er reeds in de tijd dat Jezus deze woorden sprak een plotselinge doodstraf. De meesten krijgen echter nog tijd voor bekering. Toch betekent dit uitstel van straf geen afstel ervan. Dat leert de Heere Jezus tenslotte met de gelijkenis

van de onvruchtbare vijgeboom (Lukas 13:6-9). Ds. Brown wijst ook op Ezechiël 18:28, 30, 32. Deze teksten luiden: "Dewijl hij toeziet, en zich bekeert van zijn goddeloosheid, die hij gedaan heeft, hij zal gewisselijk leven, hij zal niet sterven. Evenwel zegt het huis Israëls: De weg des HEEREN is niet recht. Zouden Mijn wegen, o huis Israëls, niet recht zijn? Zijn niet uw wegen onrecht? Daarom zal Ik u richten, o huis Israëls! Een ieder naar zijn wegen, spreekt de Heere HEERE, keert weder, en bekeert u van al uw overtredingen, zo zal de ongerechtigheid u niet tot een aanstoot worden. Werpt van u weg al uw overtredingen, waardoor gij overtreden hebt, en maakt u een nieuw hart en een nieuwen Geest; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls? Want Ik heb geen lust aan den dood des stervenden, spreekt de Heere HEERE; daarom bekeert u en leeft". Het moet Israël volkomen duidelijk zijn dat de Heere recht doet en rechtvaardig zowel wanneer Hij de goddeloze doodt als wanneer Hij de rechtvaardige in het leven laat. daarom komt het er voor een ieder op aan zijn wegen zo te richten, dat hij in het oordeel Gods kan bestaan. Het lijden, dat van zonde spreekt en van overtreding, zij een roepstem tot inkeer, omkeer en terugkeer! Dat die bekering alleen door Gods almachtige hand tot stand komt, moge duidelijk zijn. Dit doet echter niets af van de ernst en de claim van het spreken Gods. De onboetvaardige zondaar zinkt weg in de dood! Welgelukzalig zijn daarentegen zij die hun zonden leren haten en laten. Zij roepen daartoe de hulp van de Geest in. Wanneer zij zicht krijgen op de barmhartigheid van God in Christus Jezus tot zondaren, worden zij almeer overtuigd van de vuilheid van de zonde. Ze krijgen een walging van zichzelf. Het maakt hen voorzichtiger in hun wandel! Zij trachten Gode welbehaaglijk te leven.

Evenwel moeten wij er voor oppassen dat wij in het stuk van de vergeving niet te veel moeten toeschrijven aan de boetvaardigheid. Wij moeten haar niet maken tot een oorzaak van onze vergeving. Wij moeten niet menen, dat ze ook maar iets van de toorn Gods kan wegnemen. Vergeving moet altijd een daad van Gods vrije genade zijn. De bekering kan en mag nooit in de plaats van Christus gesteld worden. We kunnen alleen leunen en steunen op het bloed van Christus! Het werk van Christus is van oneindige waarde voor de vergeving van de zonden. De gelovige dient dan ook overtuigd te zijn van de onmogelijkheid om iets te doen om zijn zondeschuld af te betalen. Hij kan op geen enkele manier de vergeving van God verwerven. "Al weende, en riep hij, al kwelde hij zich, en bad hij nog zo zeer, alles zal niets doen als verdienste, tot wegneming van de minste zonde, die hij ooit bedreven heeft". Vandaar dat Ds. Brown krachtig verwijst naar de beloften van vergeving. Daar dient het geloof op gericht te zijn. Hoe bemoedigend is het voor het schuldverslagen hart om door Gods Geest te verstaan wat in 1 Johannes 1 vers 6 staat. "Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij onze zonden vergeve". De gelovige mag volgens deze tekst zelfs de gerechtigheid en de rechtvaardigheid Gods aangrijpen. God die de vergeving in het volbrachte werk van de Middelaar heeft toegezegd, doet wat Hij beloofd heeft. Hij is immers ook rechtvaardig. Dat wil zeggen dat Hij de zonde niet door de vin-

gers ziet, maar Zijn recht opeist. Evenwel houdt die rechtvaardigheid ook in, dat Hij de zonde niet tweemaal straft. Wie weten mag dat zijn zonden gelegd zijn op het Lam behoeft niet bevreesd te zijn dat God die zonden nog eens aan hem zelf zal bezoeken.

O ware gelovigen vraag de Heere om gelovig te mogen uitgaan tot Gods betrouwbare beloften die in Jezus Christus ja en amen zijn. Nooit kan het geloof teveel verwachten. Wat moeten we ons schamen vanwege ons ongehoof en onze geestelijke luiheid in dit opzicht. We dienen een bijzonder oog op Christus te hebben en uit te zien naar de vervulling van de beloften door Hem en terwille van Hem!

Zie op de gekruisigde Christus die zich door de eeuwige Geest tot een offer opofferde om aan Gods gerechtigheid te voldoen voor al de zonden van Zijn uitverkorenen! Hij droeg niet enkele zonden van hen, maar alle zonden van Zijn beminden. Leer dan gelovig op Christus te zien! De dichter van Psalm 27 beoefende dit geloof.

*Zo ik niet had geloofd, dat in dit leven
Mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou,
Mijn God, waar was mijn hoop, mijn moed,
gebleven?*

*Ik was vergaan in al mijn smart en rouw,
Wacht op den HEER', God vruchteschaar,
houd moed:*

*Hij is getrouw, de bron van alle goed;
Zo daalt Zijn kracht op u in zwakheid neer;
Wacht dan, ja wacht, verlaat u op den
HEER'.*
(Ps. 27:7).

Ds. G.J. Capellen

waarheden die we van ganser harte beamen. Als Christus zegt: zonder Mij kunt gij niets doen, dan is dat duidelijk, dat het buiten Hem altijd een niet-kunnen is. Maar als Christus dit zegt, is het niet Zijn bedoeling ons tot dodelijkheid te brengen. Dan is het Zijn bedoeling ons de zegen te laten zien die er is in de beleving van het niet-kunnen. Wat zijn dat rijke ogenblikken, als een mens aan het eind is; als hij het inderdaad uit handen moet geven; als hij werkelijk een machteloze is. Dan is hij op de Bron aangewezen. Wat blijkt dan de noodzaak om aan de Wijnstok te zijn aangesloten. Dan moet hij iedere keer terug naar de Levensbron, die in Christus is aangebroken. Daar rijpen de vruchten aan onze levensboom. Het gaat om vruchten. Maar wat zijn dan de vruchten? Wel een van de eerste vruchten is deze: droefheid naar God. Ja, daar begint het mee. De wereld kan mij geen vreugde geven en in mij is geen vreugde. In mij is enkel zonde. Het is net als bij Israël: stinkende vruchten breng ik voort. Het is waar, wat Gods Woord zegt: uit U geen vrucht in der eeuwigheid. O Heere, nooit en nooit zal ik uit mijzelf vrucht kunnen dragen. Hij leert verstaan en toestemmen dat de Heere recht op hem heeft. Hij gaat bij Geesteslicht de eisen van Gods gerechtigheid en heiligheid zien. En bij het licht van die goddelijke gerechtigheid, uitgedrukt in de wet Gods, ziet hij zijn eigen zonden. Dan leert hij verstaan dat hij een onvruchtbare rank is. Hij wordt in zichzelf geheel schuldig en verloren en met de verloren zoon leert hij eigen dwaasheid en schuld belijden en bewenen. En in verbrokenheid des harten stamelt hij de tolle-naarsbede: "O God, wees mij de zondaar genadig!" Een tweede vrucht is: de bekering. Deze vrucht komt uit de eerste voort. Immers de droefheid naar God werkte een onberouwelijke bekeering tot zaligheid. Dan kunnen we het in de wereld niet meer vinden, maar krijgt de dienst van de Heere de hoogste en de grootste waarde. Het hart is innig ingesteld op Gods gunst en gemeenschap. We worden bang voor de zonde en de bede komt in ons leven: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?"

De derde vrucht is: het uitgaan van het geloof tot Christus. Het geloof in de Heere Jezus Christus, dat Hij de enige en algenoegzame Zaligmaker is. En dat Hij niet alleen anderen maar ook mij wil zalig maken, dat is, een rein hart scheppen om Hem te dienen. Hij kan zich niet bij zijn nood en ellende

De Wijnstok en de ranken (2)

Vrucht dragen in Hem.

Hoe rijk is het nu, dat Christus meer zegt van de ranken. Denk eens even aan de ranken die in de wijnstok zijn. Deze ranken ontvangen uit de wijnstok de levenssappen en daardoor leven ze. Deze ranken zijn de tuiniers goud waard. Daar besteedt hij zorg aan. De tuinier bindt de ranken. Nee, Hij laat ze maar niet in het wilde weg groeien. Hij laat ze niet als een war-klomp door elkaar groeien. Hij leidt ze, verzorgt ze zorgvuldig. Hij wil vrucht zien van de ranken. De echte vrucht getuigt van de weelde van de Wijnstok, want zij komen voort uit de gemeenschap met Christus. Die vruchten getuigen niet van ons werk; niet wie wij waren in de bearbeiding met het Woord. Nee, "zonder Mij kunt gij

niets doen". Dat gaat tegen ons in. We willen niet afhankelijk zijn. Daarin openbaart zich de zonde van het paradijs: de zonde van hoogmoed. We willen het zelf doen. Wat moet het op de school van de H. Geest geleerd worden om geholpen te worden. Dat er zo weinig vrucht is: de oorzaak daarvan is niet dat wij zo zwak zijn, maar omdat wij zo sterk zijn. Met ons eigen kunnen sluiten we God uit en dan staan we machteloos tegenover de vijand. Maar Gods kind heeft het geheim geleerd en weet, dat als hij zwak is, dat hij juist machtig is. "Want zonder Mij kunt gij niets doen". Er wordt veel gesproken en misschien ook geleefd uit een niet-kunnen. Ik kan niet bidden. Ik kan niet bukken. Ik kan niet geloven. Ik kan niet strijden en ga maar door. Dat zijn

neerleggen. Er zijn mensen die het gemakkelijk in hun ellende kunnen uithouden. Zij erkennen wel, dat er niets van hen deugt, maar daar blijft het bij. Het drijft hen niet uit tot de troon der genade. Maar dat is niet het ware gebedsleven. Een zondaar die door Gods Geest ontdekt is aan zijn zonde en vervloeking voor God, kan daar niet bij blijven. Er komt een vragen en een zoeken van de Heere. Hij wordt een bedelaar aan de troon der genade. Dan kan het zijn, dat hij nog niet durft te zeggen, dat hem of haar hun zonden zijn vergeven, maar er komt een zoeken en een vragen naar de Heere. We kunnen de Heere niet missen; we hebben Hem voor alle dingen nodig, maar bovenal voor de dingen der eeuwigheid. Maar dan wordt het ook de hartelijke begeerte om de Heere Jezus te kennen als Borg en Zaligmaker. O, wat zouden we graag bekeerd willen worden; wat zouden we graag de Heere Jezus als onze Zaligmaker willen leren kennen; wat zouden we graag bij die mensen willen behoren, die de Heere Jezus kennen als onze Zaligmaker en Verlosser. De dienst des Heeren wordt hen zo begeerlijk. Hun hart gaat naar deze dingen uit. Zulke mensen zijn nergens liever dan daar waar Gods woord wordt verkondigd. Nog een vrucht is: de liefde. Er komt liefde in hun hart tot de Heere, Zijn Woord, Zijn dag, Zijn huis. Het hart heeft de Heere lief. Het zegt: ik zal U hartelijk liefhebben, Heere mijn God. Ik heb U lief, omdat Gij mij eerst hebt lief gehad door mij rank te doen zijn van de ware Wijnstok en door uw Geest mijn hart te reinigen. Het is de vraag die ook vandaag tot ons komt zoals de Heere Jezus die aan Petrus stelde: "Hebt gij Mij lief", dan moet Petrus antwoorden: "Heere, U weet alle dingen, U weet dat ik U liefheb". Ze vallen zichzelf nog zo vaak tegen en ze twifelen nog zoveel aan zichzelf. Want zie eens wat er in mijn leven van terecht komt; waar soms mijn hart en mijn leven mee vervuld is. Dan komt de vraag wel eens op: kan dat met genade gepaard gaan. Dan vrezten nog eens als een grote huichelaar openbaar te komen. Sommigen onderzoeken zich helemaal niet. Men gaat prat op hun doop, op uitwendige zaken. Maar nog is het heden der genade. Het kan nog. Morgen misschien niet meer. Leg, onbekeerde, dat hart maar open voor de Heere en zeg het maar: "Heere, ik sta overal buiten; ik mis het leven. Ik leef nog voor eigen rekening". O, een te groot zondaar of

zondares kunt u nooit zijn. Hij is machtig om u als een dorre rank, geschikt voor het vuur, in te voegen in die ware Wijnstok. In het natuurlijk leven kan dat niet; komt een dorre rank, een dode rank, nooit tot nieuw leven en zal een onechte rank nooit een goede rank worden, maar in de genade kan het wel. Hij is machtig en wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet. Het kan nog. Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. De Wijnstok staat in de wereld geplant door de Vader. Ja, de Landman heeft het gewild; in Hem ziet de Vader nog om naar een wederstrevig volk; in Hem wilde Hij vrede maken in en door het bloed van Christus. Daarvoor wilde Christus afdalen in uw ellende en val; daarvoor wilde Hij uw vloek dragen, opdat verlorenen behouden worden. Ja, dat is wel het

grootste wonder van Gods ontferming. Ranken van de Wijnstok, ingeplant door het geloof, overdenk dat bij het sacrament. Hij heeft in de poort van Zijn lijden gezegd: "Blijft in Mij en Ik in u en ge zult veel vrucht dragen". Bedenk het: "Zonder Mij kunt gij niets doen". Uit de Wijnstok leven, geeft een vruchtbaar leven. Laat het door u begeerd worden. De Vader wordt erin verheerlijkt. Christus wil zo graag in Zijn volk Zijn verworven heil zien functioneren. Hij wil door Zijn ranken Zijn volk, Zijn Woord op aarde verbreiden. Zijn wij zwak in het geloof, daar is in hem een volheid van genade. Een vruchtbaar leven begeren is tot eer van de Landman en tot eer van de Wijnstok. Sta ernaar, want zo zult gij vruchten dragen.

Ds. B. de Romph

De Nieuwe Bijbelvertaling (7)

Tijdsaanduiding

De Joden delen de tijd anders in dan wij. In de Bijbel begint men te rekenen vanaf 6 uur in de ochtend. Wij beginnen te rekenen vanaf 12 uur in de nacht. Wat doet nu de Nieuwe Bijbelvertaling? Zij geeft niet de Bijbelse tijd weer, maar rekent deze tijd om in onze tijdsaanduiding. In Handelingen 2 staat in vers 15 bij de toespraak van Petrus vermeld dat het de derde ure van de dag is (Statenvertaling). De NBV maakt hiervan negen uur in de ochtend. In Handelingen 3 wordt geschreven over het gaan van Petrus en Johannes in de tempel. In de Statenvertaling staat "omtrent de ure des gebeds, zijnde de negende ure." De NBV heeft: "omstreeks drie uur naar de tempel voor het middaggebed." In Handelingen 10:9 lezen we in de Statenvertaling dat Petrus op het dak klom om te bidden "omtrent de zesde ure." De NBV heeft: "ging Petrus omstreeks het middaguur naar het dak van het huis om daar te bidden." In Handelingen 23:23 staat in de Statenvertaling: "tegen de derde ure des nachts." De NBV heeft: "drie uur na zonsondergang." Deze wijze van weergeven van de tijd in de NBV is geen vertalen, maar is omzetten in onze westerse tijdsindeling.

Misvattingen omtrent de Doop

De wijze waarop teksten aangaande de doop worden weergegeven in de NBV baren zorg en geven aanleiding tot misvattingen of geven in ieder geval

ruimte tot misvattingen. Hand. 2:38 luidt in de Statenvertaling: "En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen." De NBV heeft in Hand. 2:38 "Petrus antwoordde: 'Keer u af van uw huidige leven en laat u dopen onder aanroeping van Jezus Christus om vergeving te krijgen voor wat u hebt misdaan'." Mijns inziens komt in de weergave van de NBV niet duidelijk uit dat de doop de vergeving der zonden betekent en verzegelt. De doop brengt immers de vergeving niet met zich mee. De doop predikt dat er alleen vergeving is op grond van het Borgwerk van Christus, op grond van het Bloed dat Hij heeft gestort. Wordt hier geen ruimte gegeven voor een sacramentsbeschouwing die tendeert naar de roomse opvatting? Rome leert dat het doopwater een goddelijk, levend, heilig water is. Rome meent dat aan dit water een goddelijke kracht wordt meegedeeld onder het uitspreken van de doopformule en dat de werking des Heiligen Geestes door dit doopwater heengaet. Rome leert dat de doop vergiffenis brengt van alle zonden, zowel van de erfzonde als van de dadelijke zonden die voor het tijdstip van de doop zijn bedreven. De doop vernieuwt en heiligt volgens Rome. Rome leert dat door de doop geloof, hoop en liefde worden ingestort. Rome leert dat door de doop de smet

van de erfzonde ganselijk te niet wordt gedaan en dat alleen de begeerlijkheid overblijft, die op zichzelf genomen geen zonde is, maar wel aanleiding tot zondigen kan worden. Rome stelt dat men door de doop wordt wedergeboren en vernieuwd. Dat is niet de leer van de Reformatie, dat is niet de leer van Gods Woord. Vraag en antwoord 72 van Zondag 27 zijn wat dit betreft duidelijk. Vraag 72 luidt: "Is dan het uiterlijk waterbad de afwassing der zonden zelf?" Het antwoord luidt: "Nee; want alleen het bloed van Jezus Christus en de Heilige Geest reinigt ons van alle zonden." Gezien de weergave van Hand. 2:38 ben ik er niet gerust op dat dit wordt onderschreven door de NBV en dat er geen ruimte wordt geboden aan een roomse doopsopvatting. De kanttekening bij deze tekst is duidelijk: "Dat is, tot verzekering, dat uw zonden om Christus' wil vergeven zijn, Hand. 22:16; want niet het water des doops, maar het bloed van Christus reinigt ons eigenlijk van al onze zonden; 1 Joh. 1:7."

Hand. 8:37 luidt in de Statenvertaling: "En Filippus zeide: Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd. En hij antwoordende zeide: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon Gods is." De geloofsbelijdenis van Filippus gaat vooraf aan de volwassendoop. Eerst spreekt Filippus deze belijdenis uit en dan wordt hij gedoopt. In de NBV vinden wij dat op grond van de keuze voor andere handschriften niet meer terug. In de NBV is deze tekst verdwenen. In een noot onderaan de bladzijde staat: "Andere handschriften hebben een vers 37: 'Filippus zei tegen hem: 'Indien u gelooft met heel uw hart, is het toegestaan'. Hij antwoordde: 'Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is'.'" Hier wordt een theologische keuze gemaakt waar wij niet gelukkig mee zijn. Een laatste tekstgedeelte dat wij met betrekking tot de doop aan de orde willen stellen is Hand. 19 de versen 4, 5 en 6. In de Statenvertaling staat: "Maar Paulus zeide: Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekering, zeggende tot het volk, dat zij geloven zouden in Dengene Die na hem kwam, dat is in Christus Jezus; En die hem hoorden, werden gedoopt in den Naam des Heeren Jezus. En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met vreemde talen en profeteerden." De NBV heeft: "Daarop zei Paulus: 'Johannes doopte de mensen om hen een nieuw leven te laten beginnen en zei tegen hen dat ze moesten

geloven in degene die na hem kwam, in Jezus'. Toen ze dat gehoord hadden, lieten ze zich dopen in de naam van de Heere Jezus, en toen Paulus hun de handen had opgelegd daalde de Heilige Geest op hen neer, zodat ze in onverstanebare klanken gingen spreken en profetieën verkondigden."

Wat valt op bij vergelijking van de Statenvertaling met de NBV? Opmerkelijk is dat vers 4 in de NBV tussen citaat-komma's is geplaatst, zodat Paulus daar de aan zijn hoorders bedienende doop door Johannes uitlegt. In vers 5 staat dan dat deze zelfde hoorders, die dus door Johannes gedoopt zijn, zich op de woorden van Paulus opnieuw laten dopen. Zo kan men zich voor de herdoop op de NBV beroepen. Als deze tekst inderdaad over herdoop spreekt, wat kan men er dan nog op tegen hebben? De kanttekening op de Statenvertaling is duidelijk. Bij het woordje "hem" uit vs. 5 wordt aangetekend: "Namelijk Johannes de Doper. Want dit zijn de woorden van Paulus, verhalende hoe Johannes zijn discipelen doopte. Hetwelk blijkt uit de Griekse tekst, in welken de twee woorden 'men', dat is 'wel'; en 'de' dat is 'maar', of 'en' (waarvan het ene voorgaat in het vierde vs., en het andere volgt in het vijfde vs.) aanwijzen dat de dingen, die in deze twee verzen gezegd worden, tezamen moeten gevoegd worden, en dat er van een persoon en zaak gesproken wordt. Zodat hieruit niet kan bewezen worden, dat deze discipelen door Paulus zouden gedoopt zijn." De herdoop wordt in de Statenvertaling dus duidelijk afgewezen. In het derde deel van het Handboek voor bijbelonderwijs "Leren en leven" door Drs. P. Cammeraat lezen we aangaande deze tekst het volgende: "Hier wordt dus gesproken over de doop door Johannes. Er is geen sprake van een herdoop door Paulus. Uit de Griekse grondtekst blijkt dat vs. 5 behoort bij de door Paulus gesproken woorden in vs. 4."

Ds. A. van Heteren

Bekering

Om u een indruk te geven van de inhoud van het boekje van C.H. Spurgeon over zijn bekering wil ik een paar citaten aan u doorgeven. Op blz. 10, 11 en 12 lezen wij: Van mijn jeugd af aan had ik gehoord van het plan der verlossing door het offer van Jezus; maar in mijn diepste wezen wist ik hier niet meer van dan wanneer ik een

geboren en getogen Hottentot zou zijn. Het licht was er wel, maar ik was blind; het was aller noodzakelijkst dat de Heere Zelf mij de zaak duidelijk zou maken. Die kwam tot mij als een nieuwe openbaring, zo nieuw alsof ik nog nooit in de Schrift had gelezen dat Jezus tot een verzoening voor onze zonde wordt verklaard, opdat God rechtvaardig zij. Ik denk dat dit voor ieder nieuwgeboren kind van God als een openbaring komt, zodra hij dit ziet; ik bedoel dat heerlijke leerstuk van de plaatsvervanging door de Heere Jezus. Ik begon te begrijpen dat behoudenis mogelijk is door het zoen-offer, dat de voorbereidingen voor die plaatsvervanging getroffen waren in het eerste bestel en de eerste ordening der dingen. Ik kreeg te zien dat Hij, de Zoon van God, gelijk is aan de Vader en samen met de Vader eeuwig is; dat Hij al van ouds tot Verbondshoofd van Zijn verkoren volk is aangesteld; dat Hij in die hoedanigheid voor hen zou lijden en hen zou behouden. Zoals onze val in eerste instantie niet persoonlijk was, want we vielen in ons verbondshoofd, de eerste Adam, zo werd het voor ons mogelijk om hersteld te worden door een tweede Vertegenwoordiger; door Hem Die het op Zich heeft genomen het Verbondshoofd voor Zijn volk te zijn, om zo hun tweede Adam te zijn. Ik zag in dat ik, zelfs voordat ik werkelijk had gezondigd, al gevallen was door mijn eerste vader; en ik verblijdde mij erin dat het daarom mogelijk was wettig door een tweede Hoofd en Vertegenwoordiger op te staan. De val van Adam bood een ontsnappingsmogelijkheid; een andere Adam kon de schade die door de eerste was aangericht, ongedaan maken. Toen ik mij zorgen maakte over de mogelijkheid van een rechtvaardig God Die mij vergeeft, begreep en zag ik door het geloof dat Hij Die de Zoon van God is, mens werd en in Zijn eigen gezegende Persoon mijn zonde droeg in Zijn eigen vlees aan het hout. Ik zag dat de straf die mij de vrede aanbrengt, op Hem was gelegd en dat ik door Zijn striemen genezen werd, doordat de Zoon van God, bovenmate heerlijk in Zijn ongeëvenaarde Persoon, het op Zich nam de wet te handhaven, door de straf die ik verdiende, te dragen. Daardoor kon God aan mijn zonde voorbij gaan. Mijn enige hoop op de hemel ligt in de volkomen verzoening die op het kruis van Golgotha voor de goddeloze tot stand werd gebracht. Daarop stel ik ten volle mijn vertrou-

wen. Daarbuiten kan ik geen enkele hoop koesteren. Persoonlijk zou ik mijn zonde nooit hebben kunnen overwinnen. Ik probeerde het, maar ik faalde. Mijn zondige geneigdheden waren teveel voor mij, tot ik in het geloof dat Christus voor mij stierf, mijn schuldige ziel op Hem wierp.

Daarop ontving ik het zegevierend beginsel waarmee ik mijn zondige ik overwon. De leerstelling van het kruis kan gebruikt worden om de zonden te verslaan, zoals de vroegere krijgers hun geweldige slagzwaard gebruikten en hun vijanden bij iedere slag neermaiden. Er is niets zo geweldig als het geloof in de Vriend van zondaren; het overwint alle kwaad.

Als Christus voor mij, goddeloos als ik ben, krachteloos als ik ben, gestorven is, dan kan ik niet langer in zonde leven, maar moet ik mijzelf opwekken Hem Die mij verlost heeft, lief te hebben en te dienen. Ik kan niet lichtvaardig met het kwaad dat mijn beste Vriend doodde, omgaan. Ter wille van Hem moet ik heilig zijn. Hoe zou ik in zonden kunnen leven, als Hij gestorven is om mij daarvan te verlossen?

Op de bladzijden 17, 18 en 19 lezen wij: Waar het in mijn bekering om gaat, is de ontdekking dat ik niets anders behoef te doen dan op Christus te zien en ik zal behouden worden. Ik denk van mijzelf dat ik een goede, aandachtige hoorder ben geweest; ik heb van mijzelf de indruk dat niemand beter luisterde dan ik. Als kind probeerde ik jarenlang de weg der zaligheid te leren kennen, maar óf die weg werd mij niet voorgehouden, wat, naar ik denk, niet het geval is geweest, óf ik was geestelijk doof en blind en kon het niet horen of zien. Maar het goede nieuws dat ik, zondaar, niet op mijzelf maar op Christus moest zien, bracht mij zo van mijn stuk dat het nieuw voor mij werd en dat het het beste nieuws was dat ik ooit had gehoord. Had ik dan mijn bijbel nooit gelezen? Ja, die had ik in alle oprechtheid gelezen. Was ik dan niet onderwezen door christenen? Ja, ik was onderwezen door moeder, vader en anderen. Had ik het Evangelie dan niet gehoord? Ja, ik denk het wel, maar toch was het op de een of andere manier een nieuwe openbaring voor mij dat ik door geloof zou leven. Ik moet bekennen dat ik in alle vroomheid was onderwezen, dat bij mijn wieg gebeden was en dat ik met liederen over Jezus in slaap werd gewiegd. Maar hoewel ik het Evangelie voortdurend hoorde, regel

op regel, gebod op gebod, hier een weinig en daar een weinig, was het Woord van de Heere toen het met kracht tot mij kwam, nieuw voor mij, alsof ik onder de nog niet bezochte stammen in Centraal-Afrika geleefd had en nog nooit de tijd had gehoord van de reinigende fontein gevuld met bloed die uit de aderen van de Heiland vloeit. Toen ik voor de eerste keer het Evangelie tot zaligheid van mijn ziel ontving, dacht ik dat ik het nog nooit eerder gehoord had en ik ging denken dat de predikers naar wie ik geluisterd had, het nog nooit verkondigd hadden. Maar toen ik terugkeek, zag ik in dat ik het Evangelie in al zijn volheid al honderden keren ervoor had horen prediken. Het verschil was dat, toen ik het hoorde verkondigen, ik het in werkelijkheid niet hoorde, en toen ik het wel hoorde, de boodschap op zichzelf gezien niet duidelijker was dan de keren ervoor. De kracht van de Heilige Geest was echter aanwezig om mijn oren te openen en de boodschap aan mijn hart toe te passen: Ik twijfel er geen moment aan dat ik talrijke teksten als deze had gehoord: 'Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden'; 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde'; 'En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe'. Maar ik had er geen idee van wat geloof betekende. Toen ik voor het eerst ontdekte wat geloof werkelijk was en dat beoefende - zodra ik de betekenis van het geloof ontdekte, gingen voor mij die twee samen - toen dacht ik dat ik die waarheid nog nooit had horen prediken. Nu weet ik echter dat het licht vaak in mijn ogen geschene heeft, maar ik was blind en daarom dacht ik dat het licht nooit geschene had. Het licht scheen wel, maar er was geen kracht om het te ontvangen; het oog van de ziel was niet in staat de goddelijke stralen op te vangen.

Ik kon niet geloven dat het mogelijk was dat mijn zonden vergeven zouden kunnen worden. Ik weet niet waarom, maar het leek mij toe dat ik de enige uitzondering in de wereld was. Het kwam mij voor dat, toen de lijst werd opgesteld, ik om de een of andere reden daarvan werd uitgesloten. Als God niet de wereld, maar mij behouden had, zou ik zeer verwonderd zijn geweest. Maar als Hij de hele wereld behouden had met uitzondering van

mij, leek mij dat niet meer dan vanzelfsprekend toe. En nu ik door genade behouden ben, kan ik niet anders zeggen dan: 'Ik ben inderdaad een brandhout dat uit het vuur gerukt is!' Ik geloof dat sommigen van ons die lange tijd voordat we Hem vonden door God zijn bewaard, en dat we daardoor misschien beter in staat zijn Hem lief te hebben dan dat we Hem direct ontvangen hadden. We kunnen Hem dan beter prediken aan anderen en we kunnen beter spreken over Zijn goedertierenheid en genade. John Bunyan zou niet hebben kunnen schrijven wat hij schreef als hij niet door de duivel zoveel jaren aan het lijntje was gehouden. Ik houd van het beeld dat ons van die goede, oude christen getekend wordt. Ik weet nog dat ik, toen ik voor 't eerst *De Christenreis* las en zag hoe Christen de last van zijn zonden op zijn rug droeg, zoveel belangstelling voor de arme man kreeg dat ik bijna van vreugde opsprong toen hij ten slotte, nadat hij die last zoveel jaren had gedragen, eindelijk kwijtraakte, en zo voelde ik mij ook toen de last van mijn schuld, die ik zo lang had gedragen, voor altijd van mijn schouders en mijn hart werd genomen.

Op blz. 29 vermeldt Spurgeon dat hij na vijf jaren van overtuiging de vergeving der zonden mocht ondervinden. Op blz. 45 schrijft hij over vreselijke gedachten die na zijn bekering in hem opkwamen. "Als kind werd ik met zorg opgevoed en ik had nog maar zelden vuile of liederlijke taal gehoord en nog maar nauwelijks iemand horen vloeken. Toch herinner ik mij momenten, in de eerste tijd na mijn bekering, dat er gedachten bij mij opkwamen, die zo verschrikkelijk waren, dat ik mijn handen voor mijn mond sloeg, omdat ik bang was dat ik ze zou uiten."

N.a.v. C.H. Spurgeon "Mijn bekering", 56 blz., f 12,75, Uitgeverij den Hertog - Houten.

Spurgeon over het werk van de Heilige Geest

We richten onze aandacht nu op HET WERK VAN DE GEEST ALS HIJ DE GODSDIENSTIGHEID VAN HET VLEES DOET VERWELKEN. In de eerste plaats zien we dat het werk van

de Heilige Geest in de ziel van mensen, als Hij het vleselijke doet verdorren, *heel onverwacht* komt. U ziet het in onze tekst: Hoewel de spreker onderwezen is door God en bevel heeft gekregen te roepen, zegt hij zelfs: "Wat zal ik roepen?" Zelfs hij wist niet dat, voordat Gods volk getroost kan worden, er iets aan vooraf moet gaan. Vele predikers van Gods evangelie zijn vergeten dat de wet de tuchtheester is die mensen tot Christus drijft. Ze hebben gezaaid in braakliggende grond die nog niet geëffend is. Ze zijn vergeten dat de ploeg de kluiten fijn moet maken. Te vaak hebben we gezien dat men probeert te zaaien zonder de scherpte van de overtuigende kracht van de Geest. Predikers hebben hun best gedaan om Christus dierbaar te maken voor hen die zichzelf rijk en welvarend vinden. Dat is te vergeefse moeite. Het is onze taak om Jezus Christus zelfs aan zelfingenomen zondaren te verkondigen, maar het is zeker dat Jezus Christus nooit wordt aangenomen door wie een hoge pet van zichzelf op heeft. Alleen de zieken verwelkomen de dokter. Het is het werk van Gods Geest om mensen van zonde te overtuigen. Als zij niet van zonde overtuigd zijn, zullen ze nooit zover komen dat ze de gerechtigheid zullen zoeken, die van God is in Jezus Christus. Ik ben ervan overtuigd dat echte genade begint met afbreken. De Heilige Geest bouwt niet op een oude fundering. Hout, hooi en stro zijn niet goed genoeg voor Hem om op te bouwen. Hij zal komen als vuur en Hij zal een enorme brand veroorzaken in alle Babel van onze trotse natuur. Hij zal onze boog breken. Hij zal onze speer doormidden splijten en onze wagen met vuur verbranden. Als de zanderige ondergrond is verdwenen, dan, maar ook alleen dan, zal Hij in onze zielen de grote hoeksteen leggen - gekozen door God en kostbaar. Ziet u niet welk een goddelijk wijsheid het is om u van uw kleding te ontdoen voordat u bekleed wordt! Wat? zou u de schitterende gerechtigheid van Christus, die witter is dan een voller het kan krijgen, willen dragen terwijl uw eigen smerige vossen eronder verborgen zitten? Nee man, weg ermee. Geen draadje mag u houden. God reinigt u niet zolang u uw verdorvenheid niet inziet. U zou nooit het kostbare bloed dat u van alle zonden reinigt, op waarde schatten, als u niet eerst zover bent dat u rouwt over het feit dat u helemaal onrein bent. *Uit: "De Heilige Geest", C.H. Spurgeon, p. 61 en 62.*

Boekbesprekingen

C.H. Spurgeon, **De Heilige Geest**, 120 blz., f 10,-. Dit boek is nummer 8 uit de serie preken van Spurgeon die wordt uitgegeven door Uitgeverij P. Boekhout, Langeweg 52, 4694 BN Scherpenisse.

Wie intekent op de serie krijgt 4 x per jaar een boek toegezonden voor f 10,- per stuk excl. f 2,95 verzendkosten. De uitgave van deze boeken bedoelt de Stichting Gave te steunen die kerkelijk werk onder vluchtelingen verricht. Het boek bevat 7 preken over de Heilige Geest en Zijn werk. In deze tijd van het kerkelijk jaar zullen de liefhebbers van Spurgeon hier zeker naar grijpen. Het trof ons wat we lazen op blz. 100: "Als ik hier niets dan de vertroosting van het evangelie kon neerleggen, zou u er op af vliegen als bijen op de honing. Als u ziek wordt, laat u de predikant komen. U wilt allemaal dat de dominee dan komt en troostvolle woorden spreekt. Maar als hij een eerlijk man is, zal hij een aantal van u nog geen druppel troost bieden. Hij zal geen olie uitgieten als het mes beter zou zijn. Ik wil dat iemand zijn zonden beseft voordat ik hem iets over Christus durf te vertellen. Ik wil tot in zijn ziel doordringen en hem laten voelen dat hij verloren is, voordat ik hem iets over de verworven zegen vertel. Bent u ooit overtuigd van uw zonden geweest? Hebt u ooit uw schuld voor God beseft? Zijn uw zielen vernederd aan Jezus' voeten? Bent u ertoe gebracht om alleen op Golgotha te zien als uw schuilplaats? Als dit niet het geval is, hebt u geen recht op troost. Neem er geen kruimel van. De Geest is een Overtuiger voordat Hij een Trooster is. U moet eerst de andere werkingen van de Geest ervaren hebben voordat u hier iets van kunt verkrijgen." Een vraagteken plaatsen we bij blz. 115 waar we lezen dat Spurgeon ertoe neigt om te geloven dat Jezus Christus persoonlijk op de aarde duizend jaar zal regeren.

Vriendschap is goud waard,

64 blz., f 19,95,

Uitgeverij Groen - Heerenveen.

Het boek bevat gedichten en citaten van ondermeer Augustinus, Maarten Luther, J.C. Ryle, Ds. J. Belder en Ds. C.G. Vreugdenhil. Het boek geeft diverse stukjes weer die gaan over de vreugde van echte vriendschap. Het ene stukje spreekt meer aan dan het andere. Het boekje is geïllustreerd met

schilderingen van bloemen in de 18e eeuwse stijl. de oorspronkelijke titel luidt: "The Gold of Friendship." In het Nederlands vertaald door Nellie Teekens-Krijgsman.

G. Roos en W.B. Kranendonk,

Door eeuwige armen gedragen,

Ervaringen van Oost-Europese christenen in tijden van verdrukking en verleiding. Uitgave in het kader van het 25-jarig jubileum van de stichting Kom Over En Help.

Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog werden er communistische regeringen gevestigd in Midden- en Oost-Europa. Daarmee brak voor de kerken een periode van verdrukking aan. In 1989 ontstond een nieuwe situatie, doordat er een einde kwam aan communistische regeringen. Het nu voor ons liggende boekje bevat een neerslag van gebeurtenissen uit de periode van verdrukking en vervolging. Wondere bewaring en hulp van Boven werd ondervonden. We lezen bijvoorbeeld op blz. 20 dat een kelder door staatsagenten werd onderzocht. Allerlei kleine dingetjes werden gevonden, maar de Bijbels die er lagen werden niet gezien. Dat was heel bijzonder omdat de Bijbels niet eens verstopt waren, ze stonden gewoon op de grond. We lezen ervan dat men zich jarenlang schuil moest houden voor de KGB. Het stuk dat handelt over Ds. Vinogradsky (Oekraïne) hebben we met meer dan gewone belangstelling gelezen. Meer dan eens hebben we hem ontmoet en met hem gesproken. In zijn jonge jaren was hij student op het Polytechnisch College. Hij kreeg geen diploma omdat hij weigerde zijn principes vaarwel te zeggen. Daardoor heeft hij altijd eenvoudig werk moeten verrichten. Ook heeft hij gevangen gezeten vanwege het feit dat hij met kinderwerk doorging terwijl dit verboden was. De gemeente van deze predikant mag nu een mooie kerk in gebruik hebben. De gemeente is sterk gegroeid. Een goed boekje van 125 blz., met name ook voor onze jeugd, om te weten te komen wat er gebeurd is in de achterliggende tijd in de landen van Midden- en Oost-Europa. Te verkrijgen bij Kom Over En Help, Nijkerk, tel. 033-2463208. f 12,50 (excl. verzendkosten)!

Ds. G. van de Breevaart, **De wapenrusting Gods**, 144 blz., f 24,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan - Kampen. Het boek bevat negen preken

over de geestelijke wapenrusting zoals die beschreven wordt in Efeze 6 vers 13-18. Deze preken zijn niet eerder uitgegeven. Ds. Van de Breevaart leefde van 1902-1974. Op eenvoudige, heldere en geestelijke wijze wordt de stof behandeld. De eerste preek gaat over de gehele wapenrusting Gods. De thema's van de preken die daarop volgen luiden: Omgord met de Waarheid. Het borstwapen der gerechtigheid. Geschoeid met de bereidheid. Het schild des geloofs. De helm der zaligheid. Het zwaard des Geestes. Biddende in den Geest.

De schrijver benadrukt in zijn preken dat er op niets buiten Christus gerust mag worden. Want buiten het bloed en het offer van Christus is er geen bestaan voor de Majesteit van het rechtvaardig en heilig Wezen Gods. De hoorders worden niet getroost in hun ervaringen. De schrijver tracht hen uit te drijven naar Christus. De auteur spreekt terecht over vertrouwen in het toevluchtnemend geloof (blz. 89). We willen een citaat geven: "Door de verlichting van het verstand gaan we de Christus der Schriften leren kennen. Niet een Jezus in de verbeelding of in fantasie, maar de inhoud der Schriften, Christus Jezus, wat in het hart vertrouwen teweeg brengt. Vertrouwen in het toevluchtnemend geloof. Wie beoefenen dat? Dat zijn zij van wie Jezus zegt: 'Zalig zijn ze, die honger en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen God zien.' Dat zijn zij die tot Hem de toevlucht nemen. Hoe dan ze dat? Met een koud en ongevoelig hart? O, je schrikt er soms van hoe koud er over Jezus en Zijn arbeid gesproken kan worden. Maar het zaligmakende geloof is door de liefde werkende. En daar wordt een hoop geboren. Waarom? Omdat het geloof niet alleen gelooft dat we onder

het oordeel liggen, daar de Wet ons veroordeelt, maar ook de belofte gelooft. En nu gaat de hoop die levendig is, uitzien naar de vervulling der belofte. En het geloof brengt de belofte bij de Heere. En door de liefde wordt men gebracht tot de Gever van de belofte. Dan laat men Hem niet met rust. Met eerbied gesproken, het geloof kan God en Jezus niet met rust laten."

Uw naam bij elk geslacht doen kennen, 50 jaar Christelijke Gereformeerde Kerk te Tholen (1996), 144 blz., f 25,-. Ruim drie jaar na het 50-jarig behoren tot de Chr. Geref. Kerken verscheen een gedenkboek. De gemeente werd gesticht in 1929 als Vrije Gereformeerde Gemeente. In 1946 vond overgang plaats naar de Chr. Geref. Kerken. Er wordt in dit boek, dat wij met aandacht en belangstelling hebben gelezen, ook enige aandacht gegeven aan de voorgeschiedenis van de verschillende Thoolse gemeenten die uit de Afscheiding zijn voortgekomen. Er is veel werk verricht om dit boek tot stand te brengen. Een drietal bijlagen geeft ons geordende gegevens over het gemeentelijke leven. Tenslotte is van ieder predikant of voorganger die de gemeente gediend heeft een preek opgenomen. Op blz. 108 treffen wij een storende fout aan in de weergave van de preek van Ds. L. Gebraad. We lezen daar: "blikje op die dierbare zoete Middelaar." Dit zal "blikje" moeten zijn. Overigens kunnen wij dit keurig verzorgde boek van harte aanbevelen ter lezing, met name geldt dit leden en oud-leden van de gemeente. We wensen de gemeente van Tholen met hun nieuwe herder en leraar van harte Gods zegen toe.

C.L.M. van Noort, **Waarom mijn moeder?**, 72 blz., f 22,50, Uitgeverij Groen - Heerenveen.

Dit boekje is het derde en laatste boekje in de serie 'Kind en rouwverwerking' en is bedoeld voor kinderen van 10-13 jaar. Vele behartenswaardige dingen staan in dit boekje beschreven. Wel plaatsten we hier en daar een vraagteken. Bijvoorbeeld onderaan blz. 13 waar erg algemeen wordt gesteld: "De Heere Jezus is op Golgotha in jouw plaats gaan staan zoals die oude rabbi in plaats van die jongen. Dat kostte de Heere Jezus het leven, maar ons schenkt Hij daardoor het leven. Een onbegrijpelijke ruil! Een ruil, waardoor de boodschap over verdriet, ziekte en dood ons niet meer bang hoeft te maken. Geloof je dat? Is de Heere ook jouw Zaligmaker?" Het klinkt niet duidelijk door dat dit alleen Gods kinderen geldt. Terecht wordt op blz. 39 gesproken over kwelijke vragen die door omstanders gesteld kunnen worden. Op blz. 51 wordt de vinger gelegd bij het feit dat er na afloop van een begrafenis storend gepraat en zelfs gelachen kan worden. Met onderscheid gebruik geeft het boekje gelegenheid over sterven en verdriet te spreken met kinderen uit de bedoelde leeftijdscategorie.

- Wij verzorgen begravenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begrafenis fonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begrafenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74
3888 MG Uddel
Tel. 0577 - 401689

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.
Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

Zoek bij

ons
uw Bijbel of
boek

Verzending of
bezorging mogelijk

Bel 0184 - 412461

Burg. Winklerplein 25
3362 AA Sliedrecht

Terminale zorg nodig?

Curadomi helpt met thuiszorg vanuit
een christelijke levensovertuiging.

Curadomi

Organisatie voor thuiszorg

Zorg met een visie.
Bel tijdens kantooruren (0318) 54 82 65
buiten kantooruren 0900-82 12340 (spoed)